

DAVČNE OBVEZNOSTI DRŽAVLJANOV RS, ZAPOSLENIH V TUJINI

Pojasnilo DURS, št. 424-01-10488/2005, 9. 12. 2005

Zavezanec sprašuje glede davčne obravnave dohodkov iz zaposlitve državljanov Slovenije, ki jih dosegajo v tujini, in to glede na to, ali imajo stalno prebivališče prijavljeno v Sloveniji ali v Švici. V zvezi z navedenim pojasnjujemo:

V skladu z določbami Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 70/05-UPB2; v nadaljevanju: ZDoh-1) je davčna obveznost posameznika odvisna od njegovega statusa (rezident, nerezident). Tako je rezident Slovenije zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo svoj vir izven Slovenije (od svetovnega dohodka). Nerezident je zavezan za plačilo dohodnine od dohodkov, ki imajo svoj vir v Sloveniji.

Po določbi 6. člena ZDoh-1 je zavezanec rezident Slovenije v kateremkoli času v davčnem letu, če v tem času izpolnjuje katerega od pogojev, določenih v tem členu (rezidenčne vezi). V 1. točki tega člena je določeno, da posameznik velja za rezidenta Slovenije na podlagi uradno prijavljenega stalnega prebivališča v Sloveniji.

Oseba, ki ima prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, za davčne namene velja za rezidenta Slovenije, ne glede na to, ali je državljan Slovenije ali ne. Davčni rezident je torej lahko oseba, ki je državljan Slovenije, in tudi tujec, če imata prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji.

Oseba, ki velja za davčnega rezidenta Slovenije samo zato, ker ima v Sloveniji uradno prijavljeno stalno prebivališče in nima drugih rezidenčnih vezi s Slovenijo, velja lahko, če je davčni rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja, po določbah te pogodbe samo za davčnega rezidenta te države. Oseba, ki meni, da je po določbah te pogodbe samo davčni rezident druge države pogodbenice, sproži postopek ugotavljanja davčnega rezidentstva po določbah te pogodbe pri pristojnem organu druge države pogodbenice, ki začne postopek dogovarjanja o pravilni uporabi "prelomnih pravil za dvojne rezidente" iz pogodbe s slovenskim pristojnim organom. Če takšna oseba pri pristojnem davčnem uradu vloži vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa v Sloveniji, ji mora priložiti izpolnjen vprašalnik "Ugotovitev rezidentskega statusa (odhod iz Republike Slovenije)" ali vprašalnik "Ugotovitev rezidentskega statusa (prihod v Republiko Slovenijo)". Ta vprašalnik omogoča lažjo presojo dejstev in okoliščin, ki vplivajo na status zavezanca, pridobijo pa ga zavezanci pri davčnem organu.

V skladu s 4. členom Konvencije med Republiko Slovenijo in Zveznim svetom Švicarske konfederacije o izogibanju dvojnega obdavčevanja v zvezi z davki na dohodek in premoženje (Uradni list RS - MP, št. 15/97) velja oseba za rezidenta države pogodbenice, kjer ima stalno prebivališče (stalni dom, stanovanje). Če ima oseba stanovanje v obeh državah, je rezident države, kjer ima tudi središče vitalnih interesov (tesnejši osebni in ekonomski interesi).

Pri dolgoročnih prebivanjih v tujini se praviloma premakne središče življenjskih interesov, če se tudi zakonec in otroci preselijo v tujino. V skladu z Vzorčno konvencijo OECD iz leta 2003 velja, da delavec središča svojih vitalnih interesov ni prenesel v državo, kjer dela, če je obdržal prebivališče, družino in lastnino v državi, kjer je delal in prebival pred odhodom v tujino. Pri daljšem trajanju napotitve oziroma dela v tujini je za ohranjanje rezidenčne vezi z državo, v kateri je posameznik prebival pred odhodom v tujino, nujno potrebno, da navedena oseba obdrži stanovanje v tej državi. V nasprotnem primeru se lahko sklepa, da se je premaknilo središče vitalnih interesov te osebe v tujino.

Z rezidentstvom preide tudi obveza plačevanja davkov od vseh dohodkov, torej svetovnega dohodka. Če ostane rezidentstvo v prvotni državi, se obdavčijo v državi napotitve (v državi, kjer se zaposlitev izvaja) samo dohodki iz te napotitve.

V nadaljevanju še pojasnujemo, katere so obveznosti in pravice rezidentov Slovenije:

- so zavezanci za dohodnino od svetovnega dohodka (od dohodka iz virov v Sloveniji in od dohodka iz virov izven Slovenije), upoštevaje določbe mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja,
- morajo oddajati letno napoved za odmero dohodnine,
- so zavezanci za dohodnino po progresivnih stopnjah,
- lahko uveljavljajo vse olajšave in zmanjšanje davčne osnove, določene za rezidente.